

ЗАРЕЄСТРОВАНО

Національною комісією з цінних паперів
та фондового ринку
Рішення № _____ від __. __. 2018р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наглядовою радою
АТ "Фондова біржа ПФТС"
Рішення № 69 від 23.11. 2018р.

Голова Комісії

_____ Хромаєв Т.З.

Голова Наглядової ради

_____ О.М. Мозговий

**Порядок вирішення спорів між членами
АТ «Фондова біржа ПФТС»
та іншими особами, які мають право
брати участь у біржових торгах
(нова редакція)**

Київ - 2018

**Порядок вирішення спорів між членами
Акціонерного товариства
«Фондова біржа ПФТС» та іншими особами, які
мають право брати участь у біржових торгах**
*(зі змінами та доповненнями, затвердженими рішеннями
Біржової Ради ПрАТ «Фондова біржа ПФТС»
від 02.02.2010р. №4
Наглядової ради ПрАТ «Фондова біржа ПФТС»
від 05.10.2010р. (протокол №4)
Наглядової ради ПАТ «Фондова біржа ПФТС»
від 02.09.2011р. (протокол №11)
Наглядової ради АТ «Фондова біржа ПФТС»
від 23.11.2018р. (протокол №69))*

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Порядок вирішення спорів між членами Акціонерного товариства «Фондова біржа ПФТС» та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах (надалі – Порядок) регулює порядок створення та функціонування відповідного органу АТ «Фондова біржа ПФТС» (надалі – Біржа), уповноваженого вирішувати спори між членами Біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно з законодавством; порядок розгляду спорів, що виникають при укладенні, розірванні та виконанні біржових угод (контрактів) згідно з Правилами Біржі; порядок вирішення спорів, пов'язаних з нестандартними та надзвичайними ситуаціями, що виникають на Біржі та пов'язані з укладанням біржових угод (контрактів).
- 1.2. Порядок є частиною Правил Біржі.
- 1.3. Терміни, які вживаються в Положенні:
 - 1.3.1. Арбітр – постійно діючий орган Біржі, уповноважений вирішувати спори між членами Біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно з законодавством, а також спори, пов'язані з нестандартними та надзвичайними ситуаціями, що виникають на Біржі та пов'язані з укладанням біржових угод (контрактів), створений на підставі та у відповідності з Законом України “Про цінні папери та фондовий ринок”, інших законів та підзаконних нормативних актів України та здійснює свою діяльність в рамках реалізації статутних цілей та задач Біржі на основі цього Порядку.
 - 1.3.2. Арбітраж - засідання Арбітра для розгляду конкретної справи.
 - 1.3.3. Експерт – особа, яка має великий досвід у галузі біржової та/або банківської діяльності.
- 1.4. Інші терміни та поняття в цьому Порядку вживаються у відповідності з чинними Правилами Біржі.

2. ЗАВДАННЯ ТА КОМПЕТЕНЦІЯ АРБІТРА

- 2.1. Завданням Арбітра є захист майнових та немайнових прав та охоронюваних законом інтересів Біржі та сторін арбітражного розгляду під час вирішення спорів, пов'язаних з нестандартними та надзвичайними ситуаціями, що виникають на Біржі та пов'язані з укладанням біржових угод (контрактів), а також захист майнових та немайнових прав та охоронюваних законом інтересів сторін арбітражного розгляду шляхом всебічного розгляду та вирішення спорів відповідно до Конституції, законів України, інших нормативно-правових актів та міжнародних договорів України, а також на підставі Правил Біржі.
- 2.2. Місцем проведення Арбітражу є місцезнаходження Біржі.
- 2.3. До компетенції Арбітра відноситься:

- 2.3.1. вирішення спорів між учасниками біржових торгів, що виникають в процесі діяльності Біржі як організатора торгівлі за умови взаємної згоди учасників біржових торгів про передачу спору на розгляд Арбітру;
- 2.3.2. вирішення спорів, пов'язаних з нестандартними та надзвичайними ситуаціями, що виникають на Біржі та пов'язані з укладанням біржових угод (контрактів), у т.ч.:
 - укладання нестандартних біржових угод;
 - ситуація цінової нестабільності;
 - маніпулювання на Біржі;
 - надзвичайні обставини.
- 2.4. Арбітр діє на принципах:
 - 2.4.1. законності;
 - 2.4.2. незалежності арбітра та підкорення його тільки законам;
 - 2.4.3. рівності всіх учасників арбітражного розгляду перед законом;
 - 2.4.4. змагальності сторін, свободи в наданні ними Арбітражу своїх доказів та у доведенні їх переконливості;
 - 2.4.5. обов'язковості для сторін рішень Арбітражу;
 - 2.4.6. всебічності, повноти та об'єктивності вирішення спорів;
 - 2.4.7. сприяння сторонам у досягненні ними мирової угоди на будь-якій стадії арбітражного розгляду.

3. ПОРЯДОК ОБРАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АРБІТРА

- 3.1. Робота в якості Арбітра здійснюється на принципах ротації. Наглядова Рада затверджує перелік осіб - членів Наглядової Ради, та графік, за яким вони виконують функції Арбітра. Наглядова рада може призначити Арбітром також особу, яка не є членом Наглядової ради, але має достатні знання та досвід роботи на фондовому ринку для виконання функцій Арбітра. Термін виконання обраною особою функцій Арбітра визначається Наглядовою радою.
- 3.2. У разі припинення повноважень Арбітра його повноваження передаються особі, яка згідно з затвердженим графіком є наступним Арбітром.
- 3.3. Арбітр організовує діловодство, виконує функції, передбачені розділом 4 цього Порядку та функції, покладені на нього Наглядовою Радою.
- 3.4. Арбітр є незалежним, неупередженим та об'єктивним при виконанні своїх обов'язків. Арбітр не може бути представником сторін арбітражного розгляду.

4. ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ АРБІТРА. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АРБІТРА

- 4.1. Припинення повноважень Арбітра.
Повноваження Арбітра припиняються :
 - у разі відводу чи самовідводу (повноваження припиняються лише щодо вирішення справи під час розгляду якої Арбітру заявлено відвід);
 - у разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
 - у разі набрання законної сили судовим рішенням про визнання його обмежено дієздатним чи недієздатним;
 - у разі його смерті, визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим рішенням суду, що набрало законної сили.
- 4.2. Порядок відводу та самовідводу Арбітра.
В разі звернення до Арбітра щодо розгляду справи, він повинен повідомити про будь-які обставини, які викликають сумніви щодо його незалежності, об'єктивності та неупередженості. Арбітр протягом усього розгляду справи повинен негайно повідомити сторони про такі обставини, якщо він не зробив цього раніше.
Відвід Арбітру може бути заявлений тільки за вагомих обставин, що викликають сумніви відносно його об'єктивності, неупередженості та незалежності.

Сторона, що заявляє відвід Арбітру, повинна негайно в письмовій формі сповістити про це Наглядову Раду шляхом направлення відповідної мотивованої заяви на адресу Біржі.

Голова Наглядової ради або інша уповноважена ним особа зобов'язана у триденний строк з моменту надходження такої заяви поінформувати Арбітра та іншу сторону у спорі про результати розгляду заявленого відводу.

4.3. Невиконання Арбітром своїх обов'язків.

У разі невиконання або неналежного виконання Арбітром своїх обов'язків без поважних причин, він несе відповідальність, передбачену нормативними документами Біржі, крім випадків, коли дії Арбітра містять ознаки складу правопорушень, за вчинення яких законом передбачено адміністративну чи кримінальну відповідальність.

4.4. Конфіденційність.

Арбітр повинен додержуватися конфіденційності у відношенні справ, що вирішуються Арбітражем.

Забороняється вимагати у Арбітра надання документів, відомостей та інформації, якими він володіє у зв'язку з арбітражним розглядом справи, крім випадків, передбачених законами України.

5. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ МІЖ ЧЛЕНАМИ БІРЖІ ТА ІНШИМИ ОСОБАМИ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО БРАТИ УЧАСТЬ У БІРЖОВИХ ТОРГАХ

5.1. Спори між членами Біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно з законодавством вирішуються Арбітром у випадку надання згоди обома сторонами на вирішення спору Арбітром, вираженої шляхом укладення між сторонами відповідної угоди, обміну відповідними повідомленнями, подання заяви однією стороною та відзиву на заяву іншою стороною або будь-якими іншими діями, які однозначно свідчать про взаємну згоду сторін передати спір на розгляд Арбітру.

5.2. Арбітраж може проводитись у формі відкритих і закритих слухань справи. Форма проведення Арбітражу - відкрите слухання справи, може бути змінена на вимогу однієї із сторін або за рішенням Арбітру на закриті слухання.

5.3. Строк арбітражного розгляду справи.

Строк арбітражного розгляду справи не повинен перевищувати 1 місяця з дня одержання Арбітром належно оформленої заяви.

Арбітр за мотивованим зверненням сторони спору має право продовжити цей строк.

5.4. Подання документів.

Усі документи, що мають відношення до арбітражного розгляду справи, повинні бути подані сторонами по одному примірнику для Арбітра та для кожної сторони, яка приймає участь у справі, протягом 5 днів з моменту подачі заяви.

Арбітр забезпечує своєчасне направлення сторонам всіх документів по справі. Вони направляються за адресою, вказаною сторонами.

Заява, відзив (заперечення) на заяву, повідомлення про час та місце проведення розгляду справи та арбітражне рішення направляються стороні рекомендованим листом або вручаються особисто під розписку.

Всі інші документи і повідомлення можуть бути направлені факсограмою або засобами електронної пошти.

5.5. Порушення провадження у справі.

5.5.1. Арбітражне провадження порушується поданням належно оформленої заяви до Арбітра.

Днем подання заяви вважається день її надходження на адресу Біржі.

- 5.5.2. Заява повинна містити:
- прізвище, ім'я, по-батькові Арбітра;
 - найменування сторін та їх реквізити;
 - ціну заяви, якщо вимоги заявника підлягають грошовій оцінці;
 - вимоги заявника;
 - виклад обставин, на яких ґрунтуються вимоги, викладені в заяві;
 - зазначення доказів, що підтверджують вимоги заявника;
 - обґрунтований розрахунок сум, що стягуються чи оспорується, якщо вимоги заявника підлягають грошовій оцінці;
 - перелік документів та інших доказів, що додаються до заяви;
 - підпис уповноваженої посадової особи заявника або його представника.
- До заяви додаються копії заяви та доданих до неї документів.
- 5.6. Не пізніше наступного робочого дня за днем отримання заяви, Арбітр перевіряє заяву на наявність передбачених п.5.5.2 даних та відповідності вимогам п.5.1 цього Порядку і, у разі відповідності, надсилає її відповідачу чи повертає заявнику - у випадку невідповідності встановленим вимогам.
- 5.7. Не пізніше одного робочого дня після отримання заяви, Арбітр визначається щодо дати та часу проведення арбітражного розгляду справи та повідомляє про це сторони у встановленому порядку.
- 5.8. Докази.
Доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких Арбітр встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги та заперечення сторін, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.
Для вирішення конкретної справи засоби доказування визначаються Арбітром.
Обставини справи, які за законом повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися ніякими іншими засобами доказування.
Сторона арбітражного розгляду повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень.
Арбітр має право вимагати від сторін надання доказів, необхідних для повного, всебічного і об'єктивного вирішення справи.
Сторони повинні надавати Арбітру докази в оригіналах чи належним чином засвідчених копіях. Всі зібрані письмові докази разом з процесуальними документами повинні зберігатися у справі в прошитому та пронумерованому вигляді.
- 5.9. Участь та права сторін в арбітражному розгляді справи.
Арбітражний розгляд здійснюється на засіданні Арбітра за участю сторін або їх представників.
Сторонам має бути направлено повідомлення про день, час та місце проведення арбітражного засідання не пізніше ніж за 3 робочі дні до такого засідання.
- 5.10. Сторони мають право ознайомлюватися з матеріалами справи, робити з них витяги, знімати копії, брати участь в арбітражних засіданнях, надавати докази, брати участь у дослідженні доказів, подавати клопотання, давати письмові та усні пояснення, заперечувати проти клопотань і доводів інших учасників розгляду, заявляти відводи, користуватися іншими правами відповідно до цього Порядку та Закону.
- 5.11. Наслідки неподання сторонами документів, інших письмових матеріалів або неявки сторін.
Ненадання витребуваних Арбітром доказів, інших письмових документів чи матеріалів, неявка в арбітражне засідання сторін або їхніх представників, які належним чином були повідомлені про розгляд справи і проведення арбітражного засідання, не є перешкодою для арбітражного розгляду і прийняття рішення, якщо

- причина ненадання документів або неявки сторін у засідання визнана Арбітром неповажною.
- 5.12. Невиконання або неналежне виконання однією із сторін вимог щодо необхідності вчинення певних процесуальних дій, передбачених цим Порядком, не є підставою для надання Арбітром переваг аргументам та доказам, наведеним та поданим іншою стороною.
- 5.13. Призначення експертизи.
- 5.13.1. Арбітр:
- а) може зобов'язати сторону призначити одного чи кількох експертів для роз'яснення конкретних питань, які визначаються Арбітром;
- б) може вимагати від сторін надання експерту будь-якої інформації, що має відношення до справи, або пред'явлення для огляду чи надання можливості огляду будь-яких документів чи майна, що має відношення до справи.
- 5.13.2. В разі відсутності домовленості сторін про інше, експерт, на прохання сторони, або якщо Арбітр вважає це необхідним, повинен після подання свого усного чи письмового висновку взяти участь в розгляді справи, де сторонам надається можливість ставити йому питання і залучати інших експертів для свідчення у спірних питаннях.
- 5.13.3. Розподіл витрат, пов'язаних з оплатою послуг експерта здійснюється Арбітром у такому порядку:
- при задоволенні заяви витрати покладаються на відповідача;
 - при відмові в задоволенні заяви - на заявника;
 - при частковому задоволенні заяви - на обидві сторони пропорційно розміру задоволених вимог.
- 5.14. Протокол арбітражного засідання
- 5.14.1. На вимогу однієї зі сторін або за ініціативою Арбітра для вирішення конкретної справи може вестися протокол арбітражного засідання. Протокол арбітражного засідання ведеться помічником Арбітра, який обирається та призначається Арбітром.
- 5.14.2. У протоколі арбітражного засідання зазначаються:
- дата та місце розгляду справи;
 - прізвище, ім'я, по-батькові Арбітра;
 - суть справи;
 - найменування сторін, їхніх представників, експертів, інших осіб, які беруть участь у розгляді справи;
 - заяви та клопотання сторін;
 - вказівки та вимоги до сторін по справі, висунуті Арбітром;
 - зміст пояснень сторін та інших осіб, які беруть участь у справі;
 - подані під час арбітражного розгляду докази, відомості про їх огляд;
 - витрати, пов'язані з оплатою послуг експерта.
- 5.14.3. Протокол підписується Арбітром.
- 5.15. Зміна вимог, викладених в заяві, та заперечень. Якщо сторони не домовились про інше, в період провадження у справі, кожна сторона може змінити чи доповнити свої вимоги або заперечення проти вимог, якщо тільки Арбітр не визнає недоцільними такі зміни чи доповнення з огляду на можливі затримки у вирішенні справи.
- 5.16. Мирова угода. Якщо в ході арбітражного розгляду сторони врегулюють спірні питання, Арбітр припиняє провадження і на узгоджених умовах фіксує угоду в арбітражному рішенні.

Арбітражне рішення на узгоджених умовах повинно бути прийняте відповідно до вимог цього Порядку і повинно містити вказівку на те, що воно є рішенням Арбітражу. Таке рішення має силу арбітражного рішення по суті справи.

- 5.17. Прийняття арбітражного рішення.
Арбітражний розгляд закінчується прийняттям рішення по суті справи чи постанови про припинення провадження.
Рішення оголошується у засіданні Арбітражу.
- 5.17.1 Арбітраж вправі оголосити лише резолютивну частину рішення. У цьому випадку мотивоване рішення має бути направлено сторонам у строк, який не перевищує п'яти днів з дня оголошення резолютивної частини рішення.
Кожній стороні направляється по одному примірнику рішення.
- 5.18. Вимоги до арбітражного рішення.
- 5.18.1. Арбітражне рішення викладається у письмовій формі і підписується Арбітром та скріплюється круглою печаткою Біржі.
В арбітражному рішенні повинні бути зазначені:
- прізвище, ім'я, по-батькові Арбітра;
 - дата прийняття рішення;
 - місце арбітражного розгляду;
 - сторони, їх представники та інші учасники арбітражного розгляду, що брали участь у справі;
 - висновок про компетенцію Арбітра;
 - стислий виклад заяви, відзиву на заяву, заяв, пояснень, клопотань сторін та їхніх представників, інших учасників арбітражного розгляду;
 - встановлені обставини справи, підстави виникнення спору, докази, на підставі яких прийнято рішення, зміст мирової угоди, якщо вона укладена сторонами, мотиви, з яких Арбітраж відхилив доводи, докази та заявлені під час арбітражного розгляду клопотання сторін;
 - висновок про задоволення заяви або про відмову в задоволенні заяви повністю або частково по кожній із заявлених вимог;
 - норми законодавства, якими керувався Арбітраж при прийнятті рішення.
У разі задоволення вимог заявника у резолютивній частині рішення зазначаються:
 - сторона, на користь якої вирішено спір;
 - сторона, з якої за рішенням Арбітражу має бути здійснено стягнення грошових сум та/або яка зобов'язана виконати певні дії або утриматися від виконання певних дій;
 - розмір грошової суми, яка підлягає стягненню, та/або дії, які підлягають виконанню або від виконання яких сторона має утриматися за рішенням Арбітражу;
 - строк сплати коштів та/або строк і спосіб виконання таких дій;
 - порядок розподілу між сторонами витрат, пов'язаних з оплатою послуг експерта;
 - інші обставини, які Арбітр вважає за необхідне зазначити.
- 5.19. Оскарження арбітражного рішення.
Арбітражне рішення може бути оскаржене стороною до суду згідно встановленої чинним законодавством підсудності.
- 5.20. Виконання арбітражного рішення.
- 5.20.1. Арбітражне рішення виконуються зобов'язаною стороною добровільно, в порядку та строки, що встановлені в рішенні.
- 5.20.2. Якщо в рішенні строк його виконання не встановлений, рішення підлягає виконанню протягом 10 днів з моменту його прийняття.

6. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НЕСТАНДАРТНИМИ ТА НАДЗВИЧАЙНИМИ СИТУАЦІЯМИ, ЩО ВИНИКАЮТЬ НА БІРЖІ ТА ПОВ'ЯЗАНИ З УКЛАДАННЯМ БІРЖОВИХ УГОД (КОНТРАКТІВ)

- 6.1. Справи щодо вирішення спорів, пов'язаних з нестандартними та надзвичайними ситуаціями, що виникають на Біржі та пов'язані з укладанням біржових угод (контрактів) вирішуються Арбітром за заявою учасника біржових торгів або заявою уповноваженого структурного підрозділу Біржі, не залежно від надання учасниками біржових торгів згоди на передачу справи на розгляд Арбітражу.
- 6.2. Справи щодо вирішення спорів, пов'язаних з нестандартними та надзвичайними ситуаціями, що виникають на Біржі та пов'язані з укладанням біржових угод (контрактів) вирішуються Арбітром на підставі наявних в справі документів. Якщо наявних в справі документів недостатньо для прийняття рішення по справі Арбітр має право витребувати від Біржі та/або учасників біржових торгів додаткові матеріали, необхідні для прийняття рішення та/або викликати для прийняття участі в засіданні представників Біржі та/або учасників біржових торгів.
- 6.3. Арбітр має право вимагати від учасників біржових торгів надання доказів, необхідних для повного, всебічного і об'єктивного вирішення справи. Вимога Арбітра щодо надання документів, необхідних для вирішення справи, є обов'язковою для виконання учасниками біржових торгів. Учасники біржових торгів повинні надавати Арбітру докази в оригіналах чи належним чином засвідчених копіях.
- 6.4. За наслідками розгляду справи Арбітр приймає рішення щодо вирішення спорів, пов'язаних з нестандартними та надзвичайними ситуаціями, що виникають на Біржі та пов'язані з укладанням біржових угод (контрактів). Якщо рішення Арбітра містить висновок про те, що мали місце нестандартні та/або надзвичайні ситуації під час укладання біржових угод (контрактів), вказане рішення повинно містити рекомендації щодо вжиття заходів, направлених на припинення дії нестандартних та/або надзвичайних ситуацій або усунення їх наслідків. Зазначене рішення для вжиття необхідних заходів передається керівнику Біржі.
- 6.5. Рішення по справі підписується Арбітром і набирає чинності в момент його підписання.
- 6.6. Рішення Арбітра може бути оскаржено до Наглядової Ради протягом 10 (десяти) календарних днів з моменту набрання ним чинності шляхом подання відповідної письмової заяви на адресу Біржі уповноваженим структурним підрозділом Біржі або учасником біржових торгів.
- 6.7. Наглядова Рада повторно розглядає справу за наявними у справі і додатково поданими доказами. Додаткові докази приймаються Наглядовою Радою, якщо особа, що їх подає обґрунтувала неможливість їх подання Арбітру з причин, що не залежали від неї.
- 6.8. За результатами перегляду рішення Арбітра Наглядовою Радою приймається:
 - рішення про зміну або скасування винесеного Арбітром рішення;
 - рішення про залишення винесеного Арбітром рішення без змін.
- 6.9. Рішення Наглядової Ради набирає чинності в момент його підписання та може бути оскаржене стороною до суду згідно встановленої чинним законодавством підсудності.

7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 7.1. Справа розглянута Арбітражем, зберігається за місцезнаходженням Біржі протягом 3 років з дня прийняття Арбітражем рішення.
- 7.2.1. Усі зміни та доповнення до цього Порядку, затверджені та зареєстровані у відповідності до законодавства України, є його невід'ємною частиною.

* * *